

A transz jogok emberi jogok

A nemet, a nemi identitást és a
transz emberek emberi jogait
övező tévhitek eloszlátása

Készítette: GATE, ILGA-Europe és TGEU

2021. július

Nevezd meg! Ne add el! Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0)

Ez a licenc lehetővé teszi az újrafelhasználók számára, hogy az anyagot bármilyen médiában vagy formátumban terjesszék, származékos műveket hozzanak létre, adaptálják, lefordítsák vagy új művekbe építsék be, kizárólag nem kereskedelmi célokra, és csak addig, amíg megadják a forrásmegjelölést. Ha származékos művet hozol létre, adaptálsz vagy felhasználsz az anyagot, a módosított anyagot azonos feltételekkel kell terjesztened.

A transz jogok emberi jogok – A nemet, a nemi identitást és a transz emberek emberi jogait övező tévhitek eloszlata

Készítette: GATE, ILGA-Europe és TGEU

Megjelenés 2021. július

GATE

Transz, genderdiverz és interszex érdekképviselet akcióban

A GATE egy nemzetközi érdekvédelmi és szakértő szervezet, amely a transz, genderdiverz és interszex közösségek egyenlőségéért és igazságosságáért dolgozik. Mozgalmaink gyökeréből kiindulva, globális szinten működünk együtt stratégiai partnerekkel, hogy tudást, erőforrásokat és hozzáférést biztosítsunk. gate.ngo

Kapcsolat: Mauro Cabral Grinspan (angol személyes névmás: he/him) ügyvezető igazgató, mcabralgrinspan@gate.ngo

ILGA-Europe

Az International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, and Intersex Association(ILGA) európai regionális szervezete az ILGA-Europe egy független, nemzetközi civil ernyőszervezet több mint hatszáz tagszervezettel Európa és Közép-Ázsia ötvennégy országában. Része a nagy nemzetközi ILGA-szervezetnek, de az ILGA-Europe 1996-os megalapítása óta jogilag független entitás. Az ILGA maga 1978-ban alakult. ilga-europe.org

Kapcsolat: Cianán Russell (angol személyes névmás: they/them) Senior Policy Officer, cianan@ilga-europe.org

TGEU

A TGEU egy tagságon alapuló szervezet, amely a transz emberek jogainak és jólétének erősítéséért dolgozik Európában és Közép-Ázsiában. A TGEU 2005-ben alakult, és az európai és közép-ázsiai transzközösség legitim hangjává nőtte ki magát. Jelen pillanatban 170 tagszervezete van 47 különböző országban. tgeu.org

Kapcsolat: Richard Köhler (angol személyes névmás: he/him) Senior Policy Officer, richard@tgeu.org

A kiadvány megjelenését az Európai Unió Jogok, Egyenlőség és Állampolgárság programja (2014–2020) támogatta. A tartalom csak a GATE, a TGEU és az ILGA-Europe nézetét tükrözi, és teljes mértékben az ő felelősségük. Az Európai Unió nem vállal felelősséget a kiadvány tartalmáért.

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	4
1) A TRANSZ EMBEREKRŐL	7
1/A A transz emberek létezése új jelenség, divat	7
1/B A gender-ideológiától lesznek transzok az emberek	8
1/C A gender-ideológia a transz emberek jogait hirdeti mások jogaival szemben	9
1/D A transz emberek és a nemi identitással kapcsolatos törvények lebontják a nemek objektív valóságát. Ha hozzáadjuk a nemi identitást mint védett tulajdonságot, az azt jelenti, hogy a nem már nem ugyanúgy védett	10
1/E Sokan megváltoztatják a véleményüket arról, hogy transzok, és a detranzíciót választják, tehát orvosi felügyeletre van szükség	11
1/F Transzoknak lenni önmagában mentális zavar, és gyógyítani kell	13
1/G Csak azok az igazi transz emberek, akik túl vannak a műtéten	14
1/H A mentális egészségügyi szakemberek a legalkalmasabbak annak eldöntésére, hogy valaki tényleg transz-e.15	
2) A NŐKRŐL	17
2/A A transz emberekről és a jogaikról folytatott diskurzusok (például a nem jogi elismerése) eltüntetik a nőket és gyengítik a nők egyenlőségéért folytatott harcot	17
2/B Az olyan fogalmak, mint a társadalmi nem, a nemi identitás és a nemi önkifejezés eltörlik vagy sértik a biológiai nemet mint a nők jogainak védelmének alapját	18
2/C A <i>nem</i> és a <i>nemi identitás</i> felcserélhető használata eltörli a nőket	19
2/D Ha a transz nőket beengedik a nők számára fenntartott helyekre (például szállásokra és mosdókba), ragadozóknak teszik ki a nőket	20
2/E A férfiak elkerülhetik a nemi alapú erőszak miatti vádemelést, ha transz nőnek vallják magukat	22
2/F Az emberek identitására vonatkozó adatok gyűjtése aláássa a kulcsmutatókra vonatkozó statisztikák készítését (például nők elleni erőszak).....	23
2/G A nem eltávolítása a személyazonosító okmányokból, például a személyi igazolványokból aláássa a kulcsfontosságú mutatókra vonatkozó statisztikák készítését	24
2/H A születési anyakönyvi kivonatokon a nemek szempontjából semleges <i>szülő</i> megnevezés az <i>anya</i> és <i>apa</i> helyett aláássa az anyák jogait, például a szülési szabadságot	26
2/I A férfiak transzoknak adják ki magukat, hogy visszaéljenek a női kvótákkal	27
3) GYERMEKEKRŐL ÉS SERDÜLŐKRŐL	28
3/A A gyermekek túl fiatalok ahhoz, hogy tudják, kik ők, talán csak össze vannak zavarodva	28
3/B A gyermekeket transzá teszik	30
3/C A gyermekeket jogi tranzícióra kényszerítik	31
3/D A gyermekeket orvosi tranzícióra kényszerítik	32
3/E A transz témák bevezetése a szexuális nevelésbe arra ösztönzi a gyermekeket és a serdülőket, hogy transzá váljanak	34
3/F Sok fiatal nő (különösen fiatal lesbikus) válik férfivá, mert jobb életet ígérnek neki heteró férfiként	35
3/G „Hirtelen fellépő nemi diszfória” (ROGD): A társadalmi nyomás oda vezet, hogy a fiatalok váratlanul meg akarják változtatni a nemüket	36

Bevezető

Nagyon fontos előrelépéseket figyelhettünk meg az elmúlt években a transz emberek jogainak elismerését és fejlődését tekintve Európában és globálisan is. Több ország is felülvizsgálta a meglévő irányelveket és jogszabályokat, olyan eljárásokat kialakítva, amelyek lehetővé teszik a transz emberek állam általi elismerését, olyan káros követelmények nélkül, mint például a sterilizáció vagy a válás.

A transz emberek végre a fő sodratú médiában is többet szerepelnek, a transz hangok megszólalnak a hírekben, transz politikusok és politikai vezetők fontos pozíciókat töltenek be, transz színészek játszanak transz szerepeket filmekben és a televízióban, valamint az élet más területein is nőtt a reprezentáció.¹ A tíz évvel ezelőtti helyzethez képest jelentősen nőtt a transz és genderdiverz emberek láthatósága.

Egy holland populációkutatás szerint a felnőtt népesség 0,95 százaléka transzneműként azonosítja magát.² Ebből az adatból kiindulva az EU-ban 4 230 000 transz ember él, ami kicsit több mint Horvátország lakossága 2021-ben.³

Sajnálatos módon ez a fejlődés a transz emberek emberi jogainak tiszteletben tartása és a társadalom biztonságosabbá és befogadóbbá tétele terén nagyon erős visszacsapással jár. A láthatóság nem jelent automatikusan növekvő társadalmi elfogadottságot. A transzjogok elleni célzott támadások szeretnék befagyasztani a régóta várt és szükségszerű reformokat a nem jogi elismerésére való eljárások terén, ugyanakkor szélesebb körű támadást jelentenek a nemek közti egyenlőségre.

A mostanában Európa-szerte és globálisan is előforduló gyakori és ellenséges támadások a transz emberek emberi jogai ellen és a felhozott érvek gyakran azt hangoztatják, hogy alapvető ellentétek vannak a transz emberek jogai és a nők jogai között vagy a transz emberek jogai és a gyermekek jogai között. Ezek az érvek hamisságon alapulnak és félrevezetők. Ahogy alább, az alapokban bemutatjuk, a transz emberek jogai alapvetően magukat a transz embereket védik. E jogok érvényesítése nem sért sem egyéneket, sem a jogukat. Mindezt részletesen bemutatja ez a kiadvány. Emellett a tanulmány szeretne hamisan megalkotott érveket cáfolni, beszédtemát és referenciákat gyűjteni, hogy szembe lehessen szállni velük. Olyan döntéshozóknak nyújt segítséget, akik szeretnék fejleszteni a képességeiket, hogy jobban tudjanak érvelni a transz emberek jogai mellett, és olyan aktivistáknak, akik döntéshozókkal dolgoznak ugyanezen. Európai transzaktivisták széles körben használják az itt leírt információkat és beszédtemákat, hogy szembeszálljanak a transzellenes narratívákkal és szereplőkkel.

1 Koch-Rein, A, Yekani, EH, Verlindern, J (2020) Transzképviselés: Láthatóság és elégedetlenség. *European Journal of English Studies* 24(1). <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13825577.2020.1730040>.

2 Kuyper, Lisette & Wijsen, Ciel. (2013). Nemi identitás és nemi diszfória Hollandiában. *A szexuális viselkedés archívuma*. 43. 10.1007/s10508-013-0140-y.

3 Az EuroStat január 1-jei népességszáma alapján [TPS00001]

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/c4367906-9015-4486-b5e3-9fa06d78e71a?lang=en>

A törvény előtti elismeréshez való jogot Az emberi jogok egyetemes nyilatkozata védi, és biztosítja, hogy a kormány minden egyénre személyként tekintsen, és akként bánjon vele. A transz emberek esetében ez a jog kifejezetten magában foglalja a nem jogi elismerését – vagy azt a lehetőséget, hogy dokumentumait úgy módosítsák, hogy azok pontosan tükrözzék a nevet, megjelenését és nemi identitását, nem pedig a bejegyzett nevét és nemi jelölőjét⁵ –, mivel a személyként való elismeréshez a személyazonosító okmányokban az adatok pontossága és használhatósága alapvetően szükséges.

A magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog Az emberi jogok európai egyezményének kontextusában védi a transz és genderdiverz embereket nemük jogi elismerésének során az olyan invazív feltételektől, mint például a sterilizálás⁶, valamint attól, hogy testükkel kapcsolatos intim információkat kelljen megosztaniuk állami tisztviselőkkel.⁷

A diszkriminációmentesség a nemzetközi emberi jogok egyik alapvető kérdése, és bár a nemi identitás és a nemi önkifejezés számos egyezményben vagy szerződésben nincs megnevezve, konszenzus van kialakulóban azt illetően, hogy vagy a *nem* vagy az *egyéb ok* alatt értendők. Az ENSZ Szakértői Testületei⁸, az Európai Unió Bírósága⁹, az Emberi Jogok Európai Bírósága¹⁰ egyre inkább ragaszkodik ehhez az értelmezéshez. Ez a jog más jogok érvényesülése szempontjából is releváns, vagyis a transz emberek magán- és családi életéhez való joga védelmének a gyakorlatban a lehető leghasonlóbban kell kinéznie, mint a nem transz emberek esetében, ellenkező esetben a különbség védett tulajdonság alapú megkülönböztetésnek minősülhet¹¹.

A biztonsághoz és a védelemhez való jog kapcsolódik a transz emberek fentebb említett jogaihoz, mivel azok a transz emberek, akik nem férhetnek hozzá nemük jogi elismeréséhez és transz specifikus egészségügyi ellátáshoz, szélsőséges erőszakkal szembesülnek, beleértve a gyilkosságot is.¹² Amikor valakinek akarata ellenére kell felfednie transz státuszát, az növeli az erőszaknak való kiszolgáltatottságot; azok a transz emberek, akik nem rendelkeznek megfelelő igazolvánnyal, rendszerint nem tudják befejezni a tanulmányaikat, nem jutnak jól fizető álláshoz, ezért lakhatási nehézségekkel szembesülnek, és nehezen elégitik ki alapvető szükségleteiket.¹³

4 További információ: Európai Bizottság (2020). *Nem jogi elismerése az EU-ban: a transz emberek útja a teljes egyenlőség felé*. Luxemburg, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 5. sz. melléklet, 230–244. oldal

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_sept_en.pdf.

5 A nemi jelölő a férfi, nő, diverz, X vagy más nem szereplése a személyazonosító okmányokon. A születéskor bejegyzett nem gyakran használt kifejezés a transz emberek jogairól szóló vitákban. Kifejezetten a születéskor regisztrált nemre utal, amelyet általában az orvos dönt el a csecsemő nemi szervének vizsgálatakor. A kifejezések ugyanannak a fogalomnak a különböző aspektusait hangsúlyozzák. Az elképzelések a cisz nemű emberek esetében a gyakorlatban egybeesnek (például olyan személy, akit születéskor nőnek jegyeznek be, női nemi jelzővel rendelkeznek).

6 AP, Garçon and Nicot kontra Franciaország 79885/12, 52471/13 és 52596/13 sz. kérelmek (EJEB, 2020. április 6.).

7 L v Lithuania [2008] 46 EHRR 22.

8 Például: Communication No. 2172/2012 (CCPR/C/119/D/2172/2012) (UN HRC, 2017 június 15.); Gyermekjogi Bizottság, 'General comment No. 20 (2016) on the implementation of the rights of the child during adolescence' (2016. december 6.), UN Doc No. CRC/C/GC/20, [34]; Committee on the Elimination of Discrimination against Women, 'Concluding observations on the combined sixth and seventh periodic reports of Luxembourg' (2018. március 9.) UN Doc No. CEDAW/C/LUX/CO/6-7, [39]-[40]. 9 P v S and Cornwall County Council [1996] 2 CMLR 247, [20].

10 PV kontra Spanyolország 35159/09 sz. kérelem (EJEB, 2010. november 30), [30]; Identoba és mások kontra Grúzia [2015] 39 BHRC 510, [96].

11 Communication No. 2172/2012 (CCPR/C/119/D/2172/2012) (UN HRC, 2017. június 15.).

https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/AUS/CCPR_C_119_D_2172_2012_25976_E.pdf.

12 A FRA LMBTI Kutatás II. 2020 szerint (itt érhető el: <https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer>) a transz válaszadók harminc százaléka mindig vagy gyakran kerülte neme kifejezését, mert félt az erőszaktól. Az Európai Bizottság (2020), *Nem jogi elismerése az EU-ban: a transz emberek útja a teljes egyenlőség felé* megjegyzi, hogy a válaszadók rendszeresen hivatkoztak arra, hogy a nem megfelelő személyazonosító okmányok miatt erőszaknak vannak kitéve.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_sept_en.pdf

13 Háztartás jövedelme, FRA LMBTI-kutatás II., 2020, adatkészlet. Transz válaszadók válaszai a következő kérdésre: „Ha a háztartása teljes jövedelmére gondol, képes-e megélni a háztartása?” <https://fra.europa.eu/DVS/render/plots/html/LGBTI-ZXVCYJz-REvYaDIw-IEFsbA==IEFsbA==dW5kZWZpbmVk-05--Trans-people.html>.

A dokumentum három részre oszlik: a transz emberekre vonatkozó állítások, a transz jogok nőkre gyakorolt hatása és a transz jogok gyermekekre gyakorolt hatása. Minden dobozban van egy állítás, amely a transz emberek önrendelkezési joga ellen szól. Ezt követően a *Hogyan válaszoljunk?* rész következik – ezek kulcsfontosságú tények a helyzettel kapcsolatban, és a témával kapcsolatos beszédtemák. Bizonyos esetekben egy analógia követi ezeket, hogy segítsen értelmezni az állítást. Ezután hivatkozások találhatók további kapcsolódó olvasmányokra.

Az érvek mindegyike a régió egy vagy több szereplőjétől származik: szélsőjobboldali genderellenes szereplők, vallási szereplők, és/vagy úgynevezett *nemi alapú jogokért* dolgozó aktivisták vagy *genderkritikus feministák*. Ezen érvek meghatározó jellemzői: 1) egyszerűek, 2) széles körben állapítanak meg potenciális (de általában megalapozatlan) kárt az emberek széles csoportja számára és 3) nem adnak lehetőséget megoldás keresésére.

Nem úgy terveztük a kiadványt, hogy az elejétől a végéig szöveggént olvassák, inkább gyors forrásként szolgál amikor transzellenes narratívák és állítások merülnek fel.

Hajléktalanság: FRA LMBTI-kutatás II., 2020, adatkészlet. Transz válaszadók válaszai a következő kérdésre: „Tapasztalta már valaha az alábbi lakhatási nehézségek valamelyikét?” <https://fra.europa.eu/DVS/render/plots/html/LGBTI-ZXVCYXJz-REVYaDlx-IEFsbA==IEFsbA==dW5kZWZpbmVh-05--Trans-people.html>.

1. rész

A transz emberekről

1/A

Mit hallunk?	A transz emberek létezése új jelenség, divat.
Hogyan válaszoljunk? – Tények és beszédtémák	<ul style="list-style-type: none">• A transz emberek nem jelenségek, hanem emberi lények, mint te vagy én. A transz emberek mindig és minden kultúrában léteztek.¹⁴ A közelmúltban a növekvő láthatóság és a transzjogok fejlődése miatt a transz emberek különösen kitettek lettek a diszkriminációnak és az erőszaknak. Például az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) 2019-es kutatása rámutatott, hogy a transz emberek hatvan százaléka szembesült diszkriminációval élete valamely területén az elmúlt tizenkét hónapban.• A jogszabályok az elmúlt években fokozatosan kezdték elismerni a transz emberek jogát a biztonsághoz és a megkülönböztetésmentességhez. Ugyanakkor a transz emberek egyre inkább úgy érzik, megoszthatják tapasztalataikat, nyíltabban élhetnek és pozitív reprezentációt biztosíthatnak a transzlétnek. A nagyközönség egyre inkább tisztában van a transz emberek létezésével és azzal, mit jelent transzsnak lenni. Az FRA 2015-ben úgy találta, hogy a transz emberek nagyobb láthatósága és a több pozitív reprezentáció által a társadalom összességében jobban tudatában lesz annak, hogyan változhat mindenki a transz emberek életének biztonságosabbá tételének érdekében.¹⁵
Analógia	Ugyanezt mondták azokra, akik elváltak vagy melegek, leszbikusok, biszexuálisok. Amikor a társadalmi megállapodások a progresszív erkölcs irányába tolnak el, a fejlődést ellenzők gyakran azt állítják, egyfajta társadalmi fejlődést lehet okolni. Fontos látni, hogy ezek az érvek hasonlóak, és bár a fókuszuk változik, az érv maga az egyének saját életüket érintő döntéseit igyekszik kontrollálni, gyakran mások vallási vagy személyes meggyőződésén alapulva, akikre nincsenek is hatással e döntések. A gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadság az egyén saját meggyőződéséről és annak alkalmazásáról való jogról szól. Nem teszi lehetővé az egyén számára, hogy saját meggyőződését rákényszerítse mások életére.
További olvasnivaló	<p><i>Tudományos:</i> Stryker, Susan (2017). <i>Transgender History, second edition</i>. Seal Press.</p> <p><i>Nemzetközi intézmény:</i> FRA LGBTI-kutatás II., 2020. https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer.</p>

14 Feinberg, Leslie. *Transgender warriors: making history from Joan of Arc to Dennis Rodman*. Beacon Press, 1996.

15 Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people*, 2015.
https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-lgbt-public-officials_en.pdf.

1/B

Mit hallunk?	A genderideológiától lesznek az emberek transzok.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Jóval a genderideológia előtt emberek transzként és genderdiverzként azonosították magukat. A pszichológia azt mondja, hogy az identitás, beleértve a nemi identitást is, a biológiai hajlamok és tapasztalatok (azaz pszichológiai és szociokulturális tényezők) keverékének eredménye.¹⁶• Jól dokumentált, hogy a Vatikán találta ki a genderideológia fogalmát üres jelzőként, hogy megszilárdítsa a társadalom progresszív fejleményeivel szembeni ellenállást.¹⁷ A konzervatív mozgalmak széles körben alkalmazták jogellenes erőfeszítéseikben ezt.¹⁸ A kifejezést különböző időpontokban használták a nők jogai, a szexuális és reprodukív jogok, az LMBTI-jogok vagy egyre inkább a transzjogok fejlődésének különböző aspektusainak támadására,¹⁹ gyakran arra, hogy szétválasszanak erős és egységes polgárjogi mozgalmakat.²⁰ De függetlenül attól, hogy az adott pillanatban ki tűnik a leggyengébb célpontnak, ez egy sokkal szélesebb körű támadás a nemek közötti egyenlőséggel szemben, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőségről szóló állításokra, vagyis arra, hogy a biológia nem indokol más és leggyakrabban alacsonyabb rendű helyzetet a nők számára a társadalomban.• Egy adott személy nemének (az egyén reprodukív rendszerének anatómiája és másodlagos nemi jellegei) és genderének (társadalmi nem) – ami vagy a személy nemén alapuló társadalmi szerepekre (nemi szerep), vagy a személy belső tudatosságán alapuló természetes identifikációjára (nemi identitás) utal – különbözőségét már a negyvenes években is értették.²¹• Az emberek többségének esetében születéskor rögzített neme és nemi identitása összhangban van (például valaki, akit nőként rögzítettek a genitáliája alapján, nőként azonosítja magát). Néha a nemi identitás eltér a regisztrált nemtől (például valaki, akit nőként rögzítettek, férfiként azonosítja magát). Vagyis transz.
Analógia	Ugyanezt mondták azokra, akik elváltak vagy melegek, lesbikusok, biszexuálisok – az úgynevezett genderideológia a fertőző ebben a társadalmi fertőzéselméletben.
További olvasnivaló	Drescher et al, <i>Minding the body: Situating gender identity diagnoses in the ICD-11</i> ; 2012 December, <i>International Review of Psychiatry</i> 24(6):568-77, p. 573, https://www.researchgate.net/publication/233938371_Minding_the_body_Situating_gender_identity_diagnoses_in_the_ICD-11 .

16 Vries, A.L., Kreukels, B., Steensma, T., & McGuire, J.K. (2014). *Gender Identity Development: A Biopsychosocial Perspective*.

17 Kuhar, R., & Paternotte, D. (Eds.). (2017). *Anti-gender campaigns in Europe: Mobilizing against equality*. Rowman & Littlefield.

18 Kovats & Pöim (2015). *Gender as symbolic Glue*. Foundation for European Progressive Studies. Ibid.

19 Russell I, E.L (2019). *The Discursive Ecology of Homophobia. Unraveling Anti-LGBTQ Speech on the European Far Right*. Bristol: Multilingual Matters.

20 Karlsen, G.H., 2019. *Divide and rule: ten lessons about Russian political influence activities in Europe*. Palgrave Communications, 5(1), pp.1–14.

21 De Beauvoir, Simone. *Le deuxième sexe*. Paris éd Galimard (1949).

1/C

Mit hallunk?	A genderideológia a transz emberek jogait hirdeti mások jogaival szemben.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none"> • Jól dokumentált, hogy a Vatikán találta ki a genderideológia fogalmát üres jelzőként, hogy megszilárdítsa a társadalom progresszív fejleményeivel szembeni ellenállást.²² A konzervatív mozgalmak széles körben alkalmazták jogellenes erőfeszítéseikben.²³ A kifejezést különböző időpontokban használták a nők jogai, a szexuális és reprodukció jogok, az LGBTI-jogok vagy egyre inkább a transz jogok fejlődésének támadására,²⁴ gyakran arra, hogy szétválasszanak erős és egységes polgárjogi mozgalmakat.²⁵ De függetlenül attól, hogy az adott pillanatban ki tűnik a leggyengébb célpontnak, ez egy sokkal szélesebb körű támadás a nemek közötti egyenlőség ellen, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőségről szóló állításokra, arra, hogy a biológia nem indokol más és alacsonyabb rendű helyzetet a nők számára a társadalomban. • A transzmozgalom arra törekszik, hogy a transz emberek számára is egyenlő hozzáférést biztosítson minden emberi joghoz. Az emberi jogokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása mindenki számára nem csökkenti vagy írja felül más csoportok jogait. • A genderideológia koncepcióját létrehozó és hasznosító mozgalomról kimutatták, hogy negatívan befolyásolja az emberek jogait, anélkül hogy bárki másnak jogokat adna.²⁶ • A feminista és LGBTI-mozgalmak évtizedek óta dolgoznak a gender fogalmával. A társadalmi-nem-tanulmányok segítettek bebizonyítani, hogy a sztereotip nemi szerepek hogyan nyomják el főleg a nőket. • Ha a biológiai nemről mint az egyetlen objektív valóságról beszélünk, az azt jelenti, hogy a biológia az, ami nővé vagy férfivá tesz valakit – más néven ez a biológiai determinizmus. • A biológiai determinizmust történelmileg a nők elnyomására használták. Például arra, hogy azt állítsák, hogy a nők helye otthon van, mert biológiai tény, hogy gyermeket szülnek, vagy hogy a nők elleni erőszak a férfiak és nők közötti biológiai különbség velejárója és nem a nemek közötti hatalmi viszonyok vagy a nem társadalmi konstrukciójának eredménye.
Analógia	Hasonló érvek hangzottak el az azonos neműek házassága ellen is: az azonos nemű párok házasságkötésének lehetősége árt a különböző neműek házasságának.
További olvasnivaló	Ben Vincent, Sonja Erikainen, Ruth Pearce (Eds.) (2020), TERF Wars: Feminism and the fight for transgender futures. <i>The Sociological Review</i> , Monographs Series.

22 Kuhar, R., & Paternotte, D. (Eds.). (2017). *Anti-gender campaigns in Europe: Mobilizing against equality*. Rowman & Littlefield.

23 Kovats & Pöim (2015). *Gender as symbolic glue*. Foundation for European Progressive Studies.

24 Russell I, E.L (2019). *The Discursive Ecology of Homophobia. Unraveling Anti-LGBTQ Speech on the European Far Right*. Bristol: Multilingual Matters.

25 Karlsen, G.H., 2019. *Divide and rule: ten lessons about Russian political influence activities in Europe*. Palgrave Communications, 5(1), pp. 1-14.

26 Datta, N. (2020). *Modern-Day Crusaders in Europe. Tradition, Family and Property: Analysis of a Transnational, Ultra-Conservative, Catholic-Inspired Influence Network*. EPF. https://www.epfweb.org/sites/default/files/2021-01/EPF%20TFP_EN_Oct30_0.pdf.

1/D

Mit hallunk?	<p>A transz emberek és a nemi identitással kapcsolatos törvények lebontják a nemek objektív valóságát.</p> <p>Vagy</p> <p>Ha hozzáadjuk a nemi identitást mint védett tulajdonságot, az azt jelenti, hogy a nem már nem ugyanúgy védett.</p>
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A nem és a gender közötti különbségtétel, valamint annak elismerése, hogy a transz embereknél a nem és a gender nincs összhangban, semmiképpen sem tagadja a nem létezését. Valakit diszkrimináció érhet bejegyzett neme miatt; ezért fontos, hogy ezt a tulajdonságot határozottan belefoglalják a jogszabályokba. Az embereket gyakran diszkriminálják nemi identitásuk miatt, különösen akkor, ha nincs összhangban bejegyzett nemükkel; tehát a transz embereket azért diszkriminálják, mert transzok. A megkülönböztetésmentességről szóló jogszabályok a nemi identitással kiegészítve konkrét védelmet nyújtanak a transz emberek számára, akik még ma is az egyik leginkább diszkriminált csoport társadalmunkban az élet minden területén.• Európában öt állam alkotmánya védi az egyéneket a nemi identitáson alapuló megkülönböztetéstől, a foglalkoztatással összefüggésben további 44 ország alkalmazza ezt a védelmet. Ezen országok egyike sem számol be kimutatható negatív határról a nemi alapú védelem tekintetében.• Amikor egy transz személy felismeri, hogy nemi identitása eltér bejegyzett nemétől, az semmiképpen sem veszélyezteti társadalmunk többségét, akiknek nemi identitása megegyezik regisztrált nemével. Amit sajnós még ma is tesz a társadalmunk, az az, hogy szélsőséges megbélyegzésnek, diszkriminációnak és erőszaknak teszi ki a transz embereket. A nemi identitás alapú védelem jogszabályba foglalása annak a kijelentése, hogy társadalmunkban a transz embereket nem szabad megkülönböztetni, és olyan jogszabályokat hoz létre, amelyek segíthetik a transz emberek védelmét.
Analógia	<p>Hasonló dolgokat mondtak korábbi feminista követelésekről is, például a nők választójogáról vagy a nők jogáról a nemi alapú erőszakkal és a családon belüli erőszakkal szembeni védelemhez. A nők jogait ellenzők azzal érveltek, hogy jogaik elismerése ellentétes a természet törvényeivel vagy a biológiával, és a nők jogainak védelme sértené a férfiak jogait. Mint abban az esetben is, a nemi identitás védelmével kapcsolatos, a nők jogainak sértését felhozó érvek nem tényeken alapulnak. Az egyik csoport jogainak előmozdítása nem jelent jogvesztést egy másik csoport számára.</p>

1/E

Mit hallunk?	Sokan megváltoztatják a véleményüket arról, hogy tranzok, és a detranziciót választják. A detranziciót választók azt bizonyítják, hogy az emberek nem tudják biztosan önmagukról, hogy tranzok-e. Pszichoorsvosi felügyeletre van szükség ahhoz, hogy különbséget lehessen tenni az igazi és a nem igazi tranz emberek között.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Nagyon kevés ember dönt úgy a tranzíció után, hogy újra a hozzárendelt nemében él – a műtéten átesettek kevesebb mint egy százaléka.²⁷• A detranzíció médiában való bemutatása gyakran egyéni történeteket és anekdotákat mutat be úgy, mintha az orvosi tranzíciót választók nagy része így tenné; ez egy ritka helyzet spekulatív általánosítása.• A tranz emberek életében különböző tranzíciós utak lehetnek. Egyes utak, különösen a nem lineáris utak vagy olyan utak, amelyek egy folyamat elindítását és leállítását vagy visszafordítását foglalják magukban, rosszhiszeműen átkeretezhetők detranzícióknak.• A külső és internalizált transzfóbia sok esetben (egy nagyszabású tanulmány szerint 85 százalékban) kulcstényezője a nagyon kevés detranzíciós esetnek.²⁸ A társadalmi megbélyegzés, a családon belüli elutasítás és a munkaerőpiacon tapasztalt akadályok nagyon megnehezíthetik a tranz emberek életét – ez az egyik oka annak, hogy a nemi identitás védelme annyira szükséges.• A saját döntések meghozatalához való jog a nemzetközi emberi jogi elvek alapvető eleme, beleértve azt is, ha ezek a döntések hibásnak bizonyulnak.• További információért, hogy miért problémás a tranz emberek diagnosztizálása (vagyis annak felmérése, hogy tranz-e vagy sem) lásd az 1/G szakaszt.
Analógia	Ugyanezt mondták az azonos neműek házasságáról és az azonos nemű párok valamivel nagyobb számáról, akik elváltak a különböző nemű párokhoz képest – az, hogy az egyéni döntés rossznak bizonyul, nem jelenti azt, hogy az egyénnek ne lenne joga rosszul dönteni. Hasonló érvek hangzanak el az abortusz ellen is az állítólagos abortusz utáni szindróma alapján: azt az érvet, hogy egy személy utólag megbánhatja saját szabad döntését, nem szabad a választás megakadályozására vagy mások dolgának megnehezítésére használni.
További olvasnivaló	<p><i>Tudományos:</i> Danker, S., Narayan, S. K., Bluebond-Langner, R., Schechter, L. S., & Berli, J. U. (2018). Abstract: A Survey Study of Surgeons' Experience with Regret and/or Reversal of Gender-Confirmation Surgeries. <i>Plastic and Reconstructive Surgery Global Open</i>, 6(9 Suppl), 189-189. https://doi.org/10.1097/01.GOX.0000547077.23299.00.</p>

27 For example, Danker *et al.* surveyed surgeons providing gender affirming surgeries, and found a detransition rate of around 0.2% among their patients. See Danker, S., Narayan, S. K., Bluebond-Langner, R., Schechter, L. S., & Berli, J. U. (2018). Abstract: A Survey Study of Surgeons' Experience with Regret and/or Reversal of Gender-Confirmation Surgeries. *Plastic and Reconstructive Surgery Global Open*, 6(9 Suppl), 189-189. <https://doi.org/10.1097/01.GOX.0000547077.23299.00>. Smith *et al.* surveyed trans adults and adolescents, and found a 0.6% regret rate. See Smith, Y., Van Goozen, S., Kuiper, A., & Cohen-Kettenis, P. (2005). Sex reassignment: Outcomes and predictors of treatment for adolescent and adult transsexuals. *Psychological Medicine*, 35(1), 89-99. doi:10.1017/S0033291704002776

28 Turban, J. L., Loo, S. S., Almazan, A. N., & Keuroghlian, A. S. (2021). Factors Leading to "Detransition" Among Transgender and Gender Diverse People in the United States: A Mixed-Methods Analysis. *LGBT health*. <https://doi.org/10.1089/lgbt.2020.0437>.

Civil társadalom:

James, S. E., Herman, J. L., Rankin, S., Keisling, M., Mottet, L., & Anafi, M. (2016). The Report of the 2015 U.S. Transgender Survey. Washington, DC: National Center for Transgender Equality. pp 108-111.

<https://transequality.org/sites/default/files/docs/usts/USTS-Full-Report-Dec17.pdf>.

Hírmédia:

NBC News (2019). *Media's 'detransition' narrative is fueling misconceptions, trans advocates say.*

<https://www.nbcnews.com/feature/nbc-out/media-s-detransition-narrative-fueling-misconceptions-trans-advocates-say-n1102686>.

1/F

Mit hallunk?	Transznak lenni önmagában mentális zavar, és gyógyítani kell.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Mindenkinek van nemi identitása, a transz embereknek is. A legtöbb ember nemi identitása megegyezik a születésekor kijelölt nemével (cisznemű emberek); vannak azonban, akiknek nemi identitása eltér (transz, nembináris és genderdiverz emberek).• Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) egy több mint tízéves kimerítő folyamat során maga állapította meg, hogy transznak lenni nem mentális rendellenesség.²⁹• Egy transz személy gyógyítása ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy megváltoztatnák nemi identitást az úgynevezett konverziós terápia alkalmazásával, amely kínzásnak és embertelen bánásmódnak minősül.³⁰ Európában és szerte a világon olyan tendencia figyelhető meg, amely ezeknek a gyakorlatoknak a betiltására irányul, mivel az egészségügyi szakemberek, a törvényhozók és a civil társadalom egyértelmű egyetértés felé halad abban, hogy az úgynevezett konverziós terápia káros gyakorlat.
Analógia	Ugyanezt mondták a melegekről és leszbikusokról, és ma már széles körben elfogadott, hogy szexuális irányultságuk nem mentális egészségi zavar, az úgynevezett konverziós terápia pedig sérti az emberi jogokat. ³¹
Fontos olvasnivaló	<p>Civil társadalom: Kara, S (2017) Gender is not an illness. How pathologizing trans people violates human rights law.</p> <p>ILGA World: Lucas Ramon Mendos, <i>Curbing Deception: A world survey on legal regulation of so-called "conversion therapies"</i> (Geneva: ILGA World, 2020). https://ilga.org/Conversion-therapy-global-research-ILGA-World.</p> <p>Nemzetközi intézmény: Egészségügyi Világszervezet (2019). <i>WHO/Europe brief – transgender health in the context of ICD-11</i>. https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/gender/gender-definitions/who-europe-brief-transgender-health-in-the-context-of-icd-11#402873.</p>

29 WHO: Revision of ICD 11 (gender incongruence – transgender): <https://www.youtube.com/watch?v=kyCgz0z05Ik>;
WHO/Europe brief – transgender health in the context of ICD-11 <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/gender/gender-definitions/who-europe-brief-transgender-health-in-the-context-of-icd-11>.

30 Alempijevic, D., Beriashvili, R., Beynon, J., Birmanms, B., Brasholt, M., Cohen, J., et al. (2020). Statement of the Independent Forensic Expert Group on Conversion Therapy. *Torture Journal*, 30(1), 66–78. <https://tidsskrift.dk/torture-journal/article/view/119654>.

31 Alempijevic, D., Beriashvili, R., Beynon, J., Birmanms, B., Brasholt, M., Cohen, J., et al. (2020). Statement of the Independent Forensic Expert Group on Conversion Therapy. *Torture Journal*, 30(1), 66–78. <https://tidsskrift.dk/torture-journal/article/view/119654>.

1/G

Mit hallunk?	Csak azok az igazi transz emberek, akik túl vannak a műtéten.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">● A transz emberek azok, akiknek nemi identitása eltér a születéskor meghatározott nemüktől. Sok transz ember úgy dönt, hogy módosítja a testét, és sok transz ember nem.● Számos oka van annak, hogy egy transz személy miért nem szeretne műtétet, beleértve a költségeket, a fizikai vagy orvosi korlátokat, illetve a támogató rendszer hiányát. Ezenkívül néhány transz embernek nincs szüksége vagy nem akar bizonyos műtéteket a tranzíciója részeként.● Az az elképzelés, hogy létezik egy egyetlen műtét, amely minden orvosi tranzíció végső célja, mítosz; sokféle műtét létezik, nagyon eltérő eredménnyel, költséggel és felépülési idővel. Ezek a műtétek sokféle sorrendben vehetők igénybe.● Az emberi jogok megsértésének minősül, ha műtétre vagy hormonkezelésre van szükség ahhoz, hogy elismerjék egy személy nemi identitását.³²● Azon transz emberek esetében, akiknek nincs szükségük vagy nem akarnak bizonyos eljárásokat, ezeknek az eljárásoknak kötelezővé tétele a nemük jogi elismerésének érdekében emberi jogaikkal összefüggésben kényszerítésnek tekinthető, ami például kényszersterilizációt eredményez.
További olvasnivaló	<p>Nemzetközi intézmény: PACE Resolution 2048 (2015). <i>Discrimination against transgender people in Europe</i>. https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-EN.asp?fileid=21736.</p> <p>PACE Resolution 1945 (2013). <i>Putting an end to coerced sterilisations and castrations</i>. https://pace.coe.int/en/files/19755.</p>

32 Madrigal-Borloz, V. (2018). *Report of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity*, A/73/152. <https://undocs.org/A/73/152>.

1/H

Mit hallunk?	A mentális egészségügyi szakemberek a legalkalmasabbak annak eldöntésére, hogy valaki tényleg transz-e. Vagy Azokat az embereket, akik orvosi tranzíciót szeretnének, előzetesen mentálhigiénés szakembernek kell értékelnie, hogy megóvják őket hiba elkövetésétől.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">● A mentálhigiénés tudomány vezető szaktekintélyei, köztük az Egészségügyi Világszervezet és a Transznemű Egészségért Szakmai Világszervezet azt mondja, hogy transzsnak lenni nem mentális rendellenesség.● A nemi identitás nem igazolható kívülről, mert az személyes megértés, hogy valaki hol illeszkedik a társadalmi nemi rendszerekbe. Mindenki a maga módján tapasztalja meg a saját nemét.³³● A transz emberek azok, akik a születésükkor meghatározott nemüktől eltérő nemmel azonosítják magukat. A társadalmakban a transz emberek elleni diszkrimináció miatt ez a felismerés gyakran nem jön könnyen, hanem együtt járhat elutasításnak és erőszaknak való kitettséggel. Az emberek tudják, kik ők. Amikor egy személy azt állítja, hogy transz, vállalja a társadalmi elutasítás kockázatát az önmaga felé vezető út részeként.● A diagnosztika mentális egészségre vonatkozó modelljei korlátozzák a tranzíciós eljárásokhoz való hozzáférést azon érvelés alapján, hogy ez megakadályozza a lehetséges károkat. Hatásuk azonban a többség számára pont az ellenkezője: ezek a modellek növelik a hozzáférési folyamattal járó károkat, mivel az érintett személyek bizalmatlanságnak és megaláztatásnak vannak kitéve, hosszú ideig kell várniuk az ellátásra, és gyakran másnak kell mutatniuk magukat, hogy megfeleljenek a szolgáltatók által vallott sztereotípiáknak az ellátáshoz való hozzáférés érdekében.● A test módosításai, például a sebészeti eljárások és a hormonkezelések csak késő serdülőkorban (a pubertás bizonyos szakaszát követően) és felnőttkorban érhetők el, és az ezekhez való hozzáférésnek tájékozott beleegyezésen kell alapulnia, szükséges orvosi felügyelet mellett (például rendszeres vérvizsgálat).● A tájékozott beleegyezés modellje magában foglalja az eljárásokkal kapcsolatos összes információ megadását (azaz orvosi követelmények, eredmények, lehetséges szövődmények stb.), hogy az egyén megalapozott döntést tudjon hozni a testével kapcsolatban. Ez a modell az egyént és a szolgáltatót is védi. A transz embereknek, mint minden embernek, jogukban áll eldönteni, mit kezdenek a saját testükkel.³⁴
További olvasnivaló	<p>Nemzetközi intézmény: WHO (2018). WHO/Europe brief – transgender health in the context of ICD-11. https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/gender/gender-definitions/whoeurope-brief-transgender-health-in-the-context-of-icd-11.</p> <p>Szakmai szervezet:</p>

33 Kara, S (2017) *Gender is not an illness. How pathologizing trans people violates human rights law.*

34 Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 3. cikk. A személyi sérthetlenséghez való jog <https://fra.europa.eu/en/eu-charter/article/3-right-integrity-person>.

WPATH (2017). WPATH Identity Recognition Statement (revised).

<https://www.wpath.org/media/cms/Documents/Web%20Transfer/Policies/WPATH%20Identity%20Recognition%20Statement%2011.15.17.pdf>.

Tudományos:

Coleman, E., et al. (2017) Commentary: Revising the International Classification of Diseases (ICD-11) and Improving Global Sexual Health: Time for an Integrated Approach that Moves Beyond the Mind-Body Divide, *International Journal of Sexual Health*, 29:2, 113-114, DOI: 10.1080/19317611.2017.1311126.

Civil társadalom:

Kara, S (2017) Gender is not an illness. How pathologizing trans people violates human rights law.

2. rész

A nőkről

2/A

Mit hallunk?	A transz emberekről és a jogaikról folytatott diskurzusok (például a nem jogi elismerése) eltüntetik a nőket és gyengítik a nők egyenlőségéért folytatott harcot.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A nemek közötti egyenlőség fontos a transz emberek számára, és nem akarják eltüntetni a nőket. Ezenkívül vannak transz emberek, akik maguk is nők.• A transz emberek nem tüntetik el a nőket (vagy férfiakat) azzal, hogy léteznek és a nemüket jogilag elismerik.• Éppen ellenkezőleg: a transz emberek önrendelkezési jogának védelme összhangban van azzal, hogy mindenkinek joga dönteni a saját identitása és teste felett, beleértve a nők jogát, hogy akárhányszor és akármik legyenek, amit csak akarnak.• Annak elismerése, hogy a nőkön kívül másoknak is vannak nőikkel kapcsolatos tapasztalatai (például abortusz, terhesség), nem tünteti el a nőket; csak bővíti azoknak az embereknek a listáját, akik rendelkeznek ilyen tapasztalatokkal, és megérdemlik, hogy hozzáférjenek a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz.• A szexuális és reprodukív jogokat védő egyre több ember erősebb csoportot jelent, ami mozgósítható, hogy mindenki számára biztosítsák a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a megnövekedett költségvetési előirányzatokat, a megfelelő ellátási színvonalat stb.
Analógia	A társadalmi mozgalmak által hosszú idő alatt elért jogok elvesztése miatti aggodalom azt eredményezi, hogy a társadalom peremére szorult csoportok kirekesztésével szükségtelenül túlvédik őket. Az elnyomás nem abból fakad, hogy mindenki jogait elismerjük.
További olvasnivaló	<i>Hírmédia, kormányzatot idézve:</i> Newtral (2021). Helena Dalli, comisaria europea de Igualdad: “Ni una sola persona ha abusado de la ley de autodeterminación de género en Malta” („Máltán egyetlen személy sem élt vissza a nemi önrendelkezési törvénnyel”) (spanyol nyelven). https://www.newtral.es/helena-dalli-comisaria-europea-igualdad-feminismo/20210417/ .

2/B

Mit hallunk?	Az olyan fogalmak, mint a társadalmi nem, a nemi identitás és a nemi önkifejezés eltörlik vagy sértik a biológiai nemet mint a nők jogainak védelmének alapját.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A társadalmi nem, a nemi identitás és a nemi önkifejezés említése semmiképpen sem szünteti meg a biológiai nemet mint a védelem alapját. Éppen ellenkezőleg, a védett kategóriák száma bővül, hogy megfelelően kezeljék a szexizmussal, a nőgyűlölettel és a patriarchátussal kapcsolatos megélt valóságokat, valamint a szélsőséges diszkriminációt és erőszakot, amellyel a transz emberek szembesülnek.• Ezek a rendszerek részben mások észlelésein és az ezeken a felfogásokon alapuló cselekvéseken alapulnak. Sok ember számára az a felfogás, amelyet mások alkotnak róluk, nem kizárólag a bejegyzett nemükön alapul, hanem a nemi jellemzők kombinációján (például arcszörzet, testforma), nemi kifejezésükön (például hogyan jár vagy öltözködik) és nemi identitásukon (hogyan lehet azonosulni nem szerint), és a csak a nemnek a védett okok közé való felvétele sok olyan esetet nem fed le, amelyek természetüknél fogva rendszerszintűek.• A szexizmus, a nőgyűlölet és a patriarchátus hatással van a cisz (nem transz) és transz emberekre, különösen a cisz és transz nőkre. A nemi identitás és a nemi önkifejezés hozzáadása a védett kategóriákhoz hasznos lesz mind a cisz, mind a transz emberek számára, mivel például ha egy nőt elbocsátanak azért, mert túl nőies, az nemi önkifejezés alapú diszkrimináció.
Analógia	Gyakran érvelnek azzal védett tulajdonságok hozzáadása ellen, hogy a további tulajdonságok sértik az alapelvet azáltal, hogy csökkentik az egyetlen alapon történő megkülönböztetés elleni küzdelem kizárólagos fókuszát és láthatóságát. Bár valóban fontos annak biztosítása, hogy bizonyos okok ne vesszenek el a sülyesztőben és ne legyenek mellőzve, ez az érv azzal a hatással jár, hogy gátolja az új védelmet, miközben nem védi meg a szóban forgó alapelvet.

2/C

Mit hallunk?	A nem és a nemi identitás felcserélhető használata eltörli a nőket.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Nem, a nőket nem törlik el. A nemen és a nemi identitáson alapuló jogok történelmileg együtt fejlődtek, anélkül hogy zavarták volna egymást; sokkal inkább pont az ellenkezője történt.³⁵• A nem és a nemi identitás egymással összefüggő fogalmak, amelyek különböző szinteken szolgálnak célokat.<ul style="list-style-type: none">○ A nem (gender) általános társadalmi, kulturális, nyelvi és időbeli elvárásokat és korlátozásokat ír le az emberekkel kapcsolatban nemük, nemi identitásuk és nemi önkifejezésük alapján (ez egy makrofogalom).○ A nemi identitás az egyén önmagával kapcsolatos értelmezését írja le a nem (gender) rendszerén belül (ez egy mikrofogalom).• A gender szó modern használata a saját személyazonosságra is utal.<ul style="list-style-type: none">○ A mondatok, hogy „a nemem nő” és a „nemi identitásom nő” ugyanazt jelentik.○ Ez a használat nem törli el a nőket, éppen ellenkezőleg, lehetővé teszi minden nő nemének érvényesítését és elismerését, beleértve azokat is, akik transzok.• A legtöbb ember, akinek a születéskor meghatározott neme és nemi identitása megegyezik (cisznemű vagy nem transz emberek), valószínűleg soha nem gondolt arra, hogy van nemi identitása. Azonban a ragaszkodás ahhoz, hogy különbség van a nem és a nemi identitás között, és hogy e kifejezések felcserélhető használata káros, rosszhiszemű érvek, amelyek aláássák a transz és genderdiverz emberek nem/nemi identitás alapú védelmét.

35 Fischer, O. (2019) Amikor a feminizmus támogatja a transz jogokat, mindenki nyer – pont mint Izlandon, *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/sep/09/feminism-trans-rights-iceland-uk-movements>.

2/D

Mit hallunk?	Ha a transz nőket beengedik a nők számára fenntartott helyekre (például szállásokra és mosdókba), a nőket ragadozóknak teszik ki.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A transz nők nők. Minden nőt, a transz nőket is, meg kell védeni az erőszaktól. Ezt az erőszakot túlnyomórészt cisz férfiak követik el.³⁶ Ezért a cisz férfiaknak kellene a védelmi politikák célpontjainak lenniük. A transz nők kizárása nem oldja meg a problémát, sőt tovább rontja a helyzetet, mivel a nők egy különösen sérülékeny csoportját strukturális kirekesztésnek teszi ki.• A nők elleni erőszakot nagyon gyakran jelenlegi vagy volt férjük, barátjuk, élettársuk vagy szeretőjük követi el,³⁷ nem transz nők vagy magukat nőnek kiadó véletlenszerű férfiak.• Nem bizonyított, hogy azok a jogszabályok, amelyek megvédik a transz embereket a diszkriminációtól, vagy amelyek lehetővé teszik számukra nemük jogi elismerését, hatással vannak az agresszorok azonos neműek számára fenntartott terekhez való hozzáférésére.³⁸• A transz emberek, különösen a transz nők és azok a transz egyének, akik gender-nonkonformok, azon csoportok közé tartoznak, amelyek a legtöbb erőszakot és zaklatást szenvedik el a nyilvános helyeken, beleértve az azonos neműek számára fenntartott tereket, például a vécéket. Jelentős bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy ezek a csoportok milyen magas szintű diszkriminációnak vannak kitéve ezeken a helyeken.³⁹• A transz emberek jogait nem lehet aláásni csak azért, mert a cisz (nem transz) férfiak esetleg bűncselekmény elkövetésére használják fel ezeket a jogokat. E logika szerint senkinek sem szabad jogokat biztosítani, mivel minden joggal vissza lehet élni.• Egyszer előfordult, hogy egy transz nő megtámadott cisz nőket a börtönben. Fontos elismerni, hogy nők között előfordul erőszak, és a börtönökben a cisz nők erőszakot követnek el egymás ellen. A nők erőszakkal szembeni védelmére tett kísérleteknek a kockázati tényezők egyéni értékelésén kell alapulniuk, nem pedig olyan átfogó politikán, amely előírja, hogy minden transz nőt férfiak körében tartsanak fogva, és így erőszaknak és emberi jogok megsértésének tegyék ki őket. Noha ez az egyetlen eset létezik, azt állítani, hogy ez a nem jogi elismerésének szisztematikus kockázata, nem tényszerű.• Az esetleges csalás vagy az ezektől való megalapozatlan félelem nem akadályozhatja meg az államokat az emberi jogok védelmében.• A biztonsági szabályokat mindenkire alkalmazni kell, különösen a védett

36 Az FRA 2012-es, a nőkkel szembeni erőszakra szóló felmérése szerint a 15 éves koruk előtt szexuális erőszakot átélt nők esetében 97 százalékban férfi volt az elkövető (128. oldal), 15 éves kor után a nem párkapcsolati erőszak 74 százalékát is férfiak követték el (48. o.), és a 15 éves kor után ellenük szexuális zaklatást elkövetők 71 százaléka szintén férfi volt (112. o.). FRA (2015). Nőkkel szembeni erőszak: az unió egészére kiterjedő felmérés; Az eredmények áttekintése.

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf.

37 FRA (2015). Nőkkel szembeni erőszak: az unió egészére kiterjedő felmérés; Az eredmények áttekintése.

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf.

38 Newtral (2021). Helena Dalli, comisaria europea de Igualdad: "Ni una sola persona ha abusado de la ley de autodeterminación de género en Malta" (Máltán egyetlen személy sem élt vissza a nemi önrendelkezési törvénnyel) (spanyol nyelven).

<https://www.newtral.es/helena-dalli-comisaria-europea-igualdad-feminismo/20210417/>.

39 Az összes transz válaszadó 59 százaléka jelezte, hogy „néha vagy mindig elkerülte a nyilvános vécéket az elmúlt évben”; James, S. E., Herman, J. L., Rankin, S., Keisling, M., Mottet, L., & Anafi, M. (2016). The Report of the 2015 U.S. Transgender Survey. Washington, DC: National Center for Transgender Equality. p 228.

<https://transequality.org/sites/default/files/docs/usts/USTS-Full-Report-Dec17.pdf>.

	helyeken.
Analógia	<p>Az esetleges visszaélésekkel való érvelést számos emberi jog védelme ellen használták fel, például menekültügyben. Az emberek azzal érvelnek, hogy ha a szexuális irányultság elismert alapja a menedékjognak, az emberek úgy tesznek, mintha melegek, leszbikusok vagy biszexuálisak lennének. Csak nagyon kevés visszaélesi esetet ismernek és rögzítenek. Az érvelés azonban teljesen figyelmen kívül hagyja az emberi jogok megsértését, amellyel a melegek, leszbikusok és biszexuálisok egyes országokban szembesülnek, és a nemzetközi védelemhez való jogukat. Ahelyett hogy a leginkább marginalizáltak emberi jogainak megsértésére összpontosítanának, az ilyen jellegű viták az áldozatokból csinálnak elkövetőt, és megpróbálják elterjeszteni azt a gondolatot, hogy az egyik kisebbség veszélyt jelent a másikra vagy az egész rendszerre. Általában ez az érvelés megfelelő bizonyítékok nélküli – nevezik félelemkeltésnek is.</p>
További olvasnivaló	<p><i>Kormányzat:</i> L. Adamietz and K. Bager, 'Regelungs- und Reformbedarf für transgeschlechtliche Menschen. Gutachten im Auftrag des Bundesministeriums für Familie, Frauen, Senioren und Jugend', Német Szövetségi Családügyi Minisztérium, Idősek, nők és fiatalok (BMFSFJ), 2016. november, 238. oldal (német nyelven) . https://www.bmfsfj.de/resource/blob/114064/460f9e28e5456f6cf2ebdb73a966f0c4/imag-band-7-regelungs-und-reformbedarf-fuer-transgeschlechtliche-menschen-band-7-data.pdf.</p> <p><i>Nemzetközi intézmény:</i> FRA (2015). Nőkkel szembeni erőszak: az unió egészére kiterjedő felmérés; Az eredmények áttekintése. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf.</p> <p><i>Civil társadalom:</i> James, S. E., Herman, J. L., Rankin, S., Keisling, M., Mottet, L., & Anafi, M. (2016). The Report of the 2015 U.S. Transgender Survey. Washington, DC: National Center for Transgender Equality. pp 108-111. Elérhető: https://transequality.org/sites/default/files/docs/usts/USTS-Full-Report-Dec17.pdf.</p>

2/E

Mit hallunk?	A férfiak elkerülhetik a nemi alapú erőszak miatti vádemelést, ha transz nőnek vallják magukat.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Ez csalás lenne, a csalás pedig illegális, valamint szankciókkal jár. Ha bebizonyosodik, hogy csalást követtek el a büntetés-végrehajtás elkerülése érdekében, az elkövetőt csalással is vádolják.• A transz emberek jogait nem lehet aláásni csak azért, mert a cisz (nem transznemű) férfiak esetleg bűncselekmény elkövetésére használják fel ezeket a jogukat. E logika szerint senkinek sem szabad jogokat biztosítani, mivel minden joggal vissza lehet élni.• Ez az érvelés megfordítja a valóságot, és a transz nőket a nemi alapú erőszak várható ragadozóiként pozicionálja. A transz nők a társadalom szociálisan leginkább kiszolgáltatott csoportjai közé tartoznak; az általuk tapasztalt nemi alapú erőszak jóval meghaladja a nem transz emberek társadalmi normáját.⁴⁰• Fontos megjegyezni, hogy a nem önrendelkezéson alapuló jogi elismerését alkalmazó országokban a kormányok azt jelzik, hogy ezek a rendszerek nem jelentenek nagy csalási kockázatot. Ezt szem előtt tartva az esetleges csalás nem ad okot a jogi kettős fenyegetettség létrehozására – ott a bűncselekményt már törvénybe foglalták, büntetés jár érte, és az elrettentő erejű. További, szükségtelen büntetés kiszabásával kétszeresen törvénytelené teszik. Számos joghatóságban ez a fajta kettős veszélyt jelentő büntetőjogi kodifikáció maga is illegális.
További olvasnivaló	<p>Kormányzat: L. Adamietz and K. Bager, 'Regelungs- und Reformbedarf für transgeschlechtliche Menschen. Gutachten im Auftrag des Bundesministeriums für Familie, Frauen, Senioren und Jugend', Német Szövetségi Családügyi Minisztérium, Idősek, nők és fiatalok (BMFSFJ), 2016 November, 238. oldal (német nyelven). https://www.bmfsfj.de/resource/blob/114064/460f9e28e5456f6cf2ebdb73a966f0c4/imag-band-7-regelungs-und-reformbedarf-fuer-transgeschlechtliche-menschen-band-7-data.pdf.</p> <p>Civil társadalom: TGEU (2020). <i>TMM Update Trans Day of Remembrance 2020</i>. https://transrespect.org/en/tmm-update-tdor-2020/.</p>

40 The FRA LGBTI-kutatás II. (2019) (<https://fra.europa.eu/DVS/render/plots/html/LGBTI-aGVhdE1hcA==REVYaW5kdjFfMQ==IEFsbA==IEFsbA==dW5kZWZpbmVk-05--Trans-people.html>) azt találta, hogy a transz válaszadók 34 százaléka volt kitéve fizikai vagy szexuális erőszaknak a megelőző öt év alatt, szemben a nők nyolc százalékával a FRA *Bűnözés, biztonság és áldozatok jogai* felmérése szerint. (2021) https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights_en.pdf); ugyanebből a forrásból a transz emberek 21 százaléka volt kiberzaklatásnak kitéve az elmúlt tizenkét hónapban, szemben a nők 13 százalékával.

2/F

Mit hallunk?	Az emberek identitására vonatkozó adatok gyűjtése aláássa a kulcsmutatókra vonatkozó statisztikák készítését (például a nők elleni erőszak).
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A nem jogi elismerésének statisztikai hatása összességében meglehetősen csekély. A közelmúltban Belgiumban és Hollandiában végzett tanulmányok kimutatták, hogy a teljes népesség 0,8–1,1 százaléka számolt be a születéskor meghatározott nemétől eltérő nemi identitásról.⁴¹Ezenkívül az argentin nemi identitásról szóló törvény 2012-es jóváhagyásától 2020 februárjáig kilencezer ember változtatta meg regisztrált nemét. Figyelembe véve Argentína teljes lakosságát 2010-ben, ez a szám a lakosság 0,02 százalékát teszi ki. Ez a százalékos arány nem tudja lényegesen megváltoztatni a statisztikákat.• A transz nők elleni erőszak kizárása a nemi alapú erőszakra vonatkozó statisztikákból az állam azon meggyőződését közvetíti, hogy a transz nők valójában nem nők.• Ha statisztikai bizonyítékokat akarunk szerezni a nők társadalmi helyzetéről, fontos, hogy a nőket a maguk sokféleségében nézzük; a többszörös és egymást keresztező diszkriminációt átélő nők – színes bőrű és fekete nők, roma és transz nők – gyakran a leginkább marginalizált csoportok, és a leginkább vannak kitéve az erőszaknak, beleértve a nemi alapú erőszakot is.• Az árnyaltabb mutatók lehetővé teszik mind a közmegértés, mind a beavatkozások bővítését.• A nem emberi jogokon alapuló jogi elismerése kismértékben javítani fogja ezen adatok megbízhatóságát – mivel az emberek képesek lesznek biztosítani, hogy a nemük egyezik azzal a nemmel, amelyben élnek. Más szóval ha egy transz nő nemi alapú erőszak áldozata, de nem számítják be, mert a dokumentumaiban férfiként szerepel, az azt jelenti, hogy a nemi alapú erőszak statisztikája alulszámolja az incidenseket.
Analógia	Az önazonosítás és az önkéntesség az etnikai és vallási mutatók adatgyűjtésének alapelve. ⁴² Ez nem akadályozza azok hatékony statisztikai célú felhasználását, és összeegyeztethető az uniós joggal.

41 Kuyper, Lisette & Wijsen, Ciel. (2013). Nemi identitás és nemi diszfória Hollandiában. *A szexuális viselkedés archívuma* 43. 10.1007/s10508-013-0140-y.

42 Az etnikai eredetre és a fogyatékosagra vonatkozó adatgyűjtés Európában: *Az egyenlőtlenség mérése – a diszkrimináció elleni küzdelem*. 64. oldal. <https://www.opensocietyfoundations.org/publications/ethnic-origin-and-disability-data-collection-europe-measuring-inequality-combating>.

2/G

Mit hallunk?	A nem eltávolítása a személyazonosító okmányokról, például a személyi igazolványokról, alássa a kulcsfontosságú mutatókra (például nők elleni erőszak, nemek közötti egyenlőség) vonatkozó statisztikák készítését.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A személyazonosító okmányokból eltávolított nem törli a nemeket a születési anyakönyvi kivonatokból vagy más állami nyilvántartásokból.• Az egyenlőségi adatgyűjtéshez nem gyakorlati követelmény, hogy az egyének minden személyes adata nyilvánosan elérhető legyen; a rasszra és a fogyatékosra vonatkozó egyenlőségre vonatkozó adatokat is anélkül gyűjtik össze, hogy ezek bármelyike szerepelne a személyazonosító okmányokon.⁴³ Más szóval az állam nyomon követheti és követi is az egyénekre vonatkozó olyan információkat, amelyek nem láthatók a személyi igazolványban (például fogyatékosági státusz, etnikum vagy vallás), és ezeket az információkat az egyenlőségi intézkedések megalkotására használja fel. A látható nem személyi igazolványokról való eltávolítása semmilyen hatással nem lehet ezekre az adatkezelési és -elemzési folyamatokra.<ul style="list-style-type: none">○ Számos európai kontextusban a nem már nem szerepel a személyazonosító okmányokon, például a német személyi igazolványokon, anélkül hogy ez adatgyűjtéssel vagy más, a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos intézkedésekkel kapcsolatos problémát okozna.• A nemet azonban rendszeresen használják a transz és nembináris emberek identitásának megkérdőjelezésére, és ez gyakran a magánélethez való jog megsértéséhez vezet.• A nem mint látható jelző eltávolítása a személyazonosító okmányokról növelné a transz és nembináris emberek biztonságát, miközben csökkentené az egyéni megkülönböztetésnek való kitettségüket – és nincs hatással a cisz (nem transz) emberek életére.
Analógia	Ugyanezt mondták a faji és vallási adatok személyi igazolványokból való eltávolításáról. Az eltávolítás feltételezett negatív hatása nem következett be (például Európa számos volt kommunista országában a vallás eltávolítása a személyi igazolványokból és a belső útlevelekből).
További olvasnivaló	<p><i>Nemzetközi intézmény:</i> Európai Bizottság (2020). <i>Nem jogi elismerése az EU-ban: a transz emberek útja a teljes egyenlőség felé.</i> Luxemburg. Az Európai Unió Kiadóhivatala.</p> <p><i>Yogyakarta Alapelvek +10:</i> 31. Alapelv, A nem jogi elismeréséhez való jog. http://yogyakartaprinciples.org/principle-31-yp10/.</p> <p><i>Kormányzat:</i> 2020-ban Hollandia bejelentette, hogy eltávolítja a nemet a személyazonosító</p>

43 Az etnikai eredetre és a fogyatékosra vonatkozó adatgyűjtés Európában: *Az egyenlőtlenség mérése – a diszkrimináció elleni küzdelem.* 64. oldal <https://www.opensocietyfoundations.org/publications/ethnic-origin-and-disability-data-collection-europe-measuring-inequality-combating>.

okmányokból, és azt a következő öt évben fokozatosan kivezeti. Lásd: Human Rights Watch (2020). *Netherlands Sees No Role for Gender Marker on ID Documents: Move Raises Questions of When Gender Markers Are Necessary.*

<https://www.hrw.org/news/2020/07/08/netherlands-sees-no-role-gender-marker-id-documents>.

Civil társadalom:

Human Rights Watch (2020). *Netherlands Sees No Role for Gender Marker on ID Documents.*

<https://www.hrw.org/news/2020/07/08/netherlands-sees-no-role-gender-marker-id-documents>.

2/H

Mit hallunk?	A születési anyakönyvi kivonatokon a nemek szempontjából semleges szülő megnevezés az anya és apa helyett aláírása az anyák jogait, például a szülési szabadságot.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A jogi dokumentumokon szereplő nemsemleges szülői jelzők arra szolgálnak, hogy megvédjék a transz szülőket és gyermekeiket a megkülönböztetéstől és az erőszaktól, valamint megvédjék a magánélethez való alapvető jogukat.• A szülő szó használata az anya helyett semmiképpen sem akadályozza a nőket abban, hogy érvényesítsék a jogaikat.<ul style="list-style-type: none">○ A szülési szabadság konkrét jogot biztosít a fizikai felépüléshez a gyermeket világra hozó szülőnek, így főként az anyának. Az, hogy elismerjük, melyik szülő szült, nem von el semmit az anyáktól, akik gyermeket hoznak világra. Egyszerűen elismerjük, hogy a transz férfiak és a nembináris emberek is szülnek, és amikor megteszik, nekik is hozzá kell férniük a szülési szabadsághoz a felépülés érdekében.• A gyermek gondozásához szükséges szülői szabadságot minden szülő számára elérhetővé kell tenni.• A szülőség jogi státusza számos joghatóságban aktívan nemekhez kötött, ami problémákat okoz a transz szülők számára, mert⁴⁴<ul style="list-style-type: none">○ a szülő és a gyermek dokumentumai nem egyeznek,○ felfedi a transz személy transzstátuszát,○ a nem jogi elismerésének visszavonására kényszerít,○ elveszi a gyermektől a jogot, hogy eldöntse, mikor és kinek fedje fel családi hátterét.
További olvasnivaló	<p><i>Hírmédia:</i> PinkNews (2020). <i>Trans man who gave birth Freddy McConnell will take his fight to be legally recognised as his child's dad to the Supreme Court.</i> https://www.pinknews.co.uk/2020/04/30/freddy-mcconnell-trans-man-birth-legal-recognition-parent-supreme-court-laytons/.</p> <p><i>Civil társadalom:</i> Karsay, Dodo/TGEU (2021), <i>Stuck on the swing: experiences of trans parents with freedom of movement in the EU.</i> https://tgeu.org/trans-parenthood-and-freedom-of-movement-in-the-eu/.</p>

⁴⁴ Karsay, Dodo / TGEU (2021), *Stuck on the swing: experiences of trans parents with freedom of movement in the EU.* Elérhető itt: <https://tgeu.org/trans-parenthood-and-freedom-of-movement-in-the-eu/>.

2/1

Mit hallunk?	A férfiak transznak adják ki magukat, hogy visszaéljenek a női kvótákkal.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A csalás bűncselekmény.• Amíg fennáll a nemek közötti egyenlőtlenség és a transz emberekkel szembeni diszkrimináció, a férfiak csak veszítenek, ha transznak adják ki magukat. Senki nem tudja racionálisan önként vállalni, hogy azok helyébe lép, akiket erősen diszkriminálnak. Az elmúlt tíz évben az összes olyan országban, ahol a nem önrendelkezésen alapuló jogi elismerése érvényesült, a kormányok nem azonosították problémaként a csalást e jogszabályokkal kapcsolatban.⁴⁵• Az esetleges csalás nem indokolja a kettős veszélyt – ha a bűncselekmény már törvénybe van foglalva, és büntetik, utána kétszeresen törvénytelené teszik, ha elrettentő erejű további, szükségtelen büntetést rendelnek hozzá.
További olvasnivaló	<p><i>Nemzetközi intézmény:</i> Az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikk <i>ne bis in idem</i> elve.</p> <p><i>Kormányzat:</i> L. Adamietz and K. Bager, 'Regelungs- und Reformbedarf für transgeschlechtliche Menschen. Gutachten im Auftrag des Bundesministeriums für Familie, Frauen, Senioren und Jugend', Német Szövetségi Családügyi Minisztérium, Idősek, nők és fiatalok (BMFSFJ), 2016. november, 238. oldal (német nyelven). https://www.bmfsfj.de/resource/blob/114064/460f9e28e5456f6cf2ebdb73a966f0c4/imag-band-7-regelungs-und-reformbedarf-fuer-transgeschlechtliche-menschen-band-7-data.pdf.</p> <p>Igazságügyi Minisztérium, Spanyolország (2018), Informe sobre la proposición de ley para la reforma de la ley 3/2007, de 15 de marzo, de rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas. (spanyol nyelven). https://assets.documentcloud.org/documents/20485874/pdf-ministerio-de-justicia.pdf.</p>

45 L. Adamietz and K. Bager, 'Regelungs- und Reformbedarf für transgeschlechtliche Menschen. Gutachten im Auftrag des Bundesministeriums für Familie, Frauen, Senioren und Jugend', Német Szövetségi Családügyi Minisztérium, Idősek, nők és fiatalok (BMFSFJ), 2016. november. 238. oldal (német nyelven)
<https://www.bmfsfj.de/resource/blob/114064/460f9e28e5456f6cf2ebdb73a966f0c4/imag-band-7-regelungs-und-reformbedarf-fuer-transgeschlechtliche-menschen-band-7-data.pdf>.

3. rész

Gyerekekről és serdülőkről

3/A

Mit hallunk?	A gyerekek túl fiatalok ahhoz, hogy tudják, kik ők, talán csak össze vannak zavarodva (például a közösségi média, a szexuális nevelés vagy a társaik miatt). Ezért a gyermekek nemi identitásának tiszteletben tartása nevük vagy névmások használatával növeli a zavarodottságukat, de ha ellentmondunk nekik, az segíthet számukra megérteni, kik is ők valójában.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">● Ha lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy azonosuljanak a nemükkel és kifejezzék azt, támogatást, időt és teret biztosítunk számukra, hogy felfedezzék, kik is ők egy szerető környezetben, ami nagyban hozzájárul egészségükhöz és jóllétükhöz.⁴⁶● Ugyanúgy, ahogy a nem transz (cisz) gyermekek tudatában vannak nemi identitásuknak (például jól érzik magukat, ha a születéskor meghatározott nemnek megfelelő névmással szólítják meg őket), a transz gyerekek is tisztában vannak ezzel, és ezt közölni tudják.● Tudományos bizonyítékok igazolják, hogy a gyermekek nemi identitásának és nemi önkifejezésének tiszteletben tartása hozzájárul egészségükhöz és jóllétükhöz; azok az emberek, akiknek szülei nem tisztelték a nemi identitását és önkifejezését, hosszan tartó fájdalmat, traumát és egyéb, egészséggel összefüggő következményeket (például depresszió) tapasztaltak.● A gyorsan kialakuló nemi diszfória részleteiért lásd a 3/G részt.
Analógia	Ugyanezt mondták a férfias fiúkról és nőies lányokról, valamint a melegként vagy lesbikusként azonosított gyerekekről – hogy a melegeket és lesbikusokat pozitívan ábrázoló média a gyerekek meleggé válását eredményezné.
További olvasnivaló	<p><i>Hírmédia:</i> Texasi Egyetem, Austin. „Using chosen names reduces odds of depression and suicide in transgender youths.” ScienceDaily, 2018. március 30. http://www.sciencedaily.com/releases/2018/03/180330085648.htm.</p> <p><i>Tudományos:</i> Russell, S., Pollitt, A., Li, G. & Grossman, A. (2018). Chosen name is linked to reduced depressive symptoms, suicidal ideation, and suicidal behavior among transgender youth. Journal of Adolescent Health. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2018.02.003.</p> <p>Olson, K.R., Durwood, L., DeMeules, M., McLaughlin, K.A. (2016). Mental Health of Transgender Children Who Are Supported in Their Identities. Pediatrics. DOI: https://doi.org/10.1542/peds.2015-3223.</p>

46 Olson, K.R., Durwood, L., DeMeules, M., McLaughlin, K.A. (2016). *Mental Health of Transgender Children Who Are Supported in Their Identities*. Pediatrics. DOI: <https://doi.org/10.1542/peds.2015-3223>.

Civil társadalom:

Strauss, P., Cook, A., Winter, S., Watson, V., Wright Toussaint, D., Lin, A. (2017). Trans Pathways: the mental health experiences and care pathways of trans young people. Summary of results. Telethon Kids Institute, Perth, Ausztrália.

<https://www.telethonkids.org.au/globalassets/media/documents/brain--behaviour/trans-pathways-report.pdf>.

3/B

Mit hallunk?	A gyerekeket transzá teszik. Manapság a társak, a szülők és a társadalom nyomást gyakorol rájuk, hogy megkérdőjelezzék a nemi identitásukat, és transzok vagy nembinárisok legyenek.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• Transzá senkit nem lehet tenni, még a gyerekeket sem.• Nincs okunk azt hinni, hogy a szülők hasznot húznának abból, ha arra kényszerítenék a gyermeküket, hogy elhiggyék, transzok vagy nembinárisak, és arra készítenék őket, hogy ezt nyilvánosan éljék meg (társadalmi tranzíció, ami a névváltoztatást jelenti társadalmi helyeken mint például az iskola).• A gyermekek támogatása előnyös, de az ártalmas, ha a transz gyermekeket kényszerítik, hogy betartsák a nemi szabályokat azáltal, hogy az általuk preferálttól eltérő nevet használnak, és/vagy kényszerítik őket a sajátjukkal nem egyező nemi önkifejezésre. Ez a fajta viselkedés ártalmas, és átnevelő terápiának tekinthető, ami a kegyetlen, embertelen bánásmód vagy kínzás egy formája.^{47,48}• A társadalmi tranzíció gyakran negatív társadalmi reakciókat vált ki a gyermekkel és a családdal szemben a fennálló előítéletek miatt. Ahelyett hogy a szülők gyakorolnának nyomást a tranzíció felé, a valóság az, hogy a gyerekek gyakran azzal szembesülnek, hogy nem kapnak támogatást a családjuktól, ami a transz fiatalok körében tapasztalható öngyilkosság és hajléktalanság magas arányához kapcsolódik. A támogató családok is félnek attól a diszkriminációtól, amellyel gyermekük szembesül, amikor előbújik.
Analógia	A gyermekek és serdülők szexuális és reprodukív jogaik gyakorlása mögött is külső befolyást tulajdonítottak.
További olvasnivaló	<p><i>Nemzetközi intézmény:</i> Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, General Comment 20 (CRC/C/GC/20), 2016. december 6.</p> <p><i>Tudományos:</i> Russell, S., Pollitt, A., Li, G. & Grossman, A. (2018). Chosen name is linked to reduced depressive symptoms, suicidal ideation, and suicidal behavior among transgender youth. <i>Journal of Adolescent Health</i>. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2018.02.003. Olson, K.R., Durwood, L., DeMeules, M., McLaughlin, K.A. (2016). Mental Health of Transgender Children Who Are Supported in Their Identities. <i>Pediatrics</i>. DOI: https://doi.org/10.1542/peds.2015-3223.</p> <p><i>Civil társadalom:</i> Kara, S (2017) <i>Gender is not an illness. How pathologizing trans people violates human rights law</i>.</p>

47 Az ENSZ közgyűlése. Interim Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, relevance of the prohibition of Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to the Context of Domestic Violence. 2019. július 12. A/74/148. Elérhető: <https://undocs.org/A/74/148>.

48 Alempijevic, D., Beriashvili, R., Beynon, J., Birmanms, B., Brasholt, M., Cohen, J., ... & Viera, D. N. (2020). Statement on conversion therapy. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 72, 101930. <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2020.101930>.

3/C

Mit hallunk?	A gyermekeket jogi tranzícióra kényszerítik (például hogy megváltoztassák hivatalos nevüket és/vagy nemüket).
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A gyermekek jogi tranzíciója gyakran bonyolult, hosszú és patologizáló folyamat mind a gyermek, mind a család számára. Nincs oka a családoknak arra, hogy erőltessék ezt a folyamatot.• Gyermekkorban a nem jogi elismeréshez való hozzáférés, ahol lehetséges, a gyermek meghallgatáshoz való jogán és a gyermek mindenek felett álló érdekén alapul.<ul style="list-style-type: none">o Minden országban vannak jogi rendelkezések a gyermekek jogairól. Ezek a rendelkezések a nemi identitásról szóló törvényeket is érintik.o A jogi eljárástól függetlenül a gyermek véleménye mindig a nem jogi elismerési folyamatának része.o A legtöbb országban – bár különböző életkorig – szülői beleegyezés szükséges ehhez. Egyes esetekben (például Argentínában) a gyerekeket az ügyvédjük képviseli.• Gyermekkorban a nem jogi elismeréshez való hozzáférés javítja a transz gyermekek életminőségét, mivel megkönnyíti nevük és nemük felismerését és tiszteletben tartását a mindennapi életben, valamint védi őket (például az iskolában).• A gyermekek gyakori tapasztalata, hogy nem kapnak támogatást családjuktól és/vagy a jogrendszerrel, ideértve a nemük jogi elismerését is.• Az emberi jogi szempontból megfelelő nem jogi elismerési folyamata gyors, hozzáférhető, átlátható és önrendelkezésen alapul. A diszkrimináció tilalma elvének érvényesülése esetén ez azt jelenti, hogy ezek a folyamatok a gyermekek számára ugyanúgy hozzáférhetőek legyenek.
További olvasnivaló	<p><i>Civil társadalom:</i> IGLYO, Trustlaw, Dentons Europe LLP, and the NextLaw Referral Network (2019). <i>Only adults? Good practices in legal gender recognition for youth.</i> https://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2019/11/IGLYO_v3-1.pdf. TGEU, Köhler, R. (2018). <i>Legal Gender Recognition and the Best Interest of the Child.</i> https://tgeu.org/wp-content/uploads/2018/11/tgeu-policy-brief-legal-gender-recognition-for-children-2018.pdf.</p>

3/D

Mit hallunk?	A gyermekeket orvosi tranzícióra kényszerítik (például pubertásblokkolók, hormonok vagy műtétek).
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">● Senki sem részesül tranzíciós orvosi kezelésben a pubertás kezdete előtt.● Ennek a beszélgetésnek két különböző témája van: a serdülőkor előtti gyermekek és a 18 év alatti kiskorúak. Fontos tisztázni, hogy a kiskorúak melyik csoportjáról van szó, mivel körülményeik és szükségleteik eltérők.<ul style="list-style-type: none">○ Nincsenek orvosi kezelések a gyermekek számára a pubertás kezdete előtti tranzícióhoz. A serdülőkor előtti gyermekek számára a tranzíció teljes mértékben társadalmi folyamat (például név- és névmásváltozás, információhoz való hozzáférés és támogatás).○ A serdülők akik kiskorúak kérhetnek orvosi kezelést, például pubertásblokkolót vagy hormonterápiát. A hormonblokkolók a pubertás egy bizonyos szakaszától (Tanner II. szakasz) alkalmazhatók, és a másodlagos nemi jellemzők kialakulásának késleltetésére szolgálnak. A hormonterápiákat arra használják, hogy az egyén nemi identitásával összhangban kialakuljanak a másodlagos nemi jellemzők; a serdülőkorúak hormonterápiájának megkezdésére vonatkozó döntés a fizikai és pszichológiai fejlettségen alapul. Sok országban a jogszabályok korhatárt szabnak a hormonterápiák igénybevételéhez (például két év hormonblokkoló után vagy 14 vagy 16 éves kortól).● Senkit sem szabad akarata ellenére vagy teljes körű tájékoztatáson alapuló személyes beleegyezés nélkül orvosi kezelésnek alávetni.● A gyerekeket nem kényszerítik orvosi tranzícióra. A családoknak nincs miért erőltetniük ezt a folyamatot. Éppen ellenkezőleg, sok gyereknek nagyon nehéz elérnie, hogy lássák, meghallják, megértsék, tiszteljék és támogassák nemi identitását és megnyilvánulásait. Ehelyett nagyon gyakran megtagadják a gyerekektől az olyan orvosi tranzíció lehetőségét, amely életkoruk és fejlettségük alapján megfelelő lenne számukra. Ennek az elutasításnak számos formája van, beleértve a szülők ellenállását, az ellátásra való nagyon hosszú várólistát, valamint az egészségügyi szolgáltatók „kivárási és meglátjuk”-megközelítés etikátlan alkalmazását.● A tájékozott beleegyezés minden transz ember számára, beleértve a transz gyermekeket is központi alapelv a tranzícióval kapcsolatos egészségügyi ellátásban.<ul style="list-style-type: none">○ A transz gyermekek esetében ez azt jelenti, hogy a gyermekeknek fejlődő képességeik alapján részt kell venniük az összes vonatkozó orvosi döntésben.○ A Gyermejk jogi Bizottság 20. általános megjegyzése a gyermek jogainak serdülőkorban való érvényesítéséről, valamint az elérhető legmagasabb szintű egészséghez való jogról azt mondja, hogy a gyermekeknek „teljes, ingyenes és bizalmas hozzáférést kell biztosítani az információkhoz, árukhoz, szolgáltatásokhoz és tanácsadáshoz a pubertás által előidézett fiziológiai változásokról és a pubertáselnyomó szerek lehetőségeiről, nemi identitásuk vagy önkifejezésük alapján való megőrzés vagy megkülönböztetés nélkül”.

További
olvasnivaló

Nemzetközi intézmény:

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, General Comment 20 (CRC/C/GC/20), 2016. december 6.

National gender clinic guidelines:

Gender Identity Development Service (UK).

<https://gids.nhs.uk/puberty-and-physical-intervention>.

Tudományos:

Turna, J.L., King, D., Carswell, J.M., Keuroghlian, A.S. (2020). Pubertal Suppression for Transgender Youth and Risk of Suicidal Ideation. Pediatrics. DOI:

<https://doi.org/10.1542/peds.2019-1725>.

Szakmai szervezet:

WPATH, Statement Regarding Medical Affirming Treatment including Puberty Blockers for Transgender Adolescents.

https://www.wpath.org/media/cms/Documents/Public%20Policies/2020/FINAL%20Statement%20Regarding%20Informed%20Consent%20Court%20Case_Dec%2016%202020.docx.pdf.

Orvosi blog:

GenderGP (2020). A pubertásblokkolás visszafordítható.

<https://www.gendergp.com/puberty-blockers-are-reversible/>.

3/E

Mit hallunk?	A tranz témák bevezetése a szexuális nevelésbe arra ösztönzi a gyerekeket és a serdülőket, hogy transzzá váljanak, mivel befolyásolja őket, és elhitei velük, hogy a biológiai nem nem valóságos.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">● Az oktatás lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy felismerjék, elfogadják és értékeljék identitásukat, vagy tiszteljenek másokat, akik nem felelnek meg a nemekkel kapcsolatos társadalmi elvárásoknak.● A gyermekkori nemi sokféleség mindig is létezett.⁴⁹ Ez azt jelzi, hogy nem társadalmi és/vagy oktatási hatások okozzák a gyermekek nemi sokféleségét. Ennek felismerése és beépítése az iskolai tantervekbe egyszerű módja annak, hogy minden gyermek számára biztonságos környezetet teremtsünk, és támogatja az iskolai zaklatás csökkentését célzó stratégiákat.<ul style="list-style-type: none">○ A FRA LMBTI-kutatás II. (2019) referenciapontként azt mutatja, hogy a 15–17 év közötti tranz válaszadók 38 százaléka (EU-átlag) „gyakran” vagy „mindig” tapasztalt negatív megjegyzéseket vagy magatartást az iskolában azért, mert tranz.● A szexuális nevelés nem ösztönzi a gyerekeket a nemük vagy a szexuális irányultságuk megváltoztatására. Éppen ellenkezőleg, ha egy személy identitása külsőleg befolyásolható lenne, nem léteznének tranz emberek. Még mindig a nemről alkotott hagyományos bináris elképzelések a társadalmi norma, és az erőszak azok ellen irányul, akik kilógnak a sorból.<ul style="list-style-type: none">○ A szexuális nevelés segít a gyerekeknek megérteni, mennyire sokfélék a nemek és a szexualitások.○ Segíti az információk elérését és kritikus feldolgozását, így jobban felkészülnek például a közösségi médiában fellelhető információkra.○ Segít abban is, hogy felismerjék, kik ők és kik nem.
Analógia	Ugyanezt mondták a szexuális nevelésről, amely a gyerekeket meleggé vagy lesbikussá teszi, vagy felkészíti őket az abortusz népszerűsítésére. Azt is mondták, hogy a szexuális nevelés szexualizálja a gyerekeket.
További olvasnivaló	<p><i>Civil társadalom:</i> IGLYO (2018). LGBTQI Inclusive Education Report (preview), IGLYO – The International LGBTQI Youth & Student Organisation, Belgium. https://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2018/01/LGBTQI-Inclusive-Education-Report-Preview.pdf.</p> <p><i>Nemzetközi intézmény:</i> Van Driel, Barry (2021). Thematic Fiche: Education and LGBTIQ Diversity, ET 2020 Working Group on Promoting Common Values and Inclusive Education. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/305973ae-5164-11eb-b59f-01aa75ed71a1/language-en.</p>

49 Stockton, K. (2009). *The Queer Child, or Growing Sideways in the Twentieth Century*. Duke University Press.

3/F

Mit hallunk?	Sok fiatal nő (különösen fiatal lesbikus) válik férfivá, mert jobb életet ígérnek neki heteró férfiként.
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none">• A tranzíció a mai társadalomban még mindig több területen (például szociális, jogi, orvosi, foglalkoztatási, oktatási stb.) és a mindennapi életben is erőszakkal és diszkriminációval jár együtt. A tranzíció költségei – beleértve mind a pénzügyi, mind a társadalmi költségeket – olyan magasak, hogy pusztán opportunisták miatt senki sem választaná.• Az információkhoz és a nemi megerősítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés történelmileg nagy kihívást jelentett. A kihívások megszüntetésére irányuló jelenlegi tendencia hozzájárult a tranzíciók számának növekedéséhez.• A transz férfiakat általában figyelmen kívül hagyták a transz populációkkal kapcsolatos felmérésekben; ennek következtében a megfelelőbb modern kutatási módszertan a transz férfiak számának növekedését fogja eredményezni.• A történelem során a transz férfiak kevésbé voltak láthatók, mint a transz nők. A jelenlegi megnövekedett láthatóság hamis benyomást kelthet, hogy a számok emelkedtek.• A transz férfiaknak mindenféle szexuális irányultságuk van. Az, hogy lesbikusként kezdi valaki a tranzíciót, nem feltétlenül jelenti azt, hogy heteró emberré válik. Ezenkívül sok transz férfi soha nem vonzódott a nőkhöz.
Analógia	Ezt mondták a nők lesbikusvá válásával kapcsolatban is: ez az érvelés azt feltételezi, hogy a születéskor nőnek regisztráltak (például a cisznemű nők, valamint a transz férfiak) nem képesek megalapozott döntéseket hozni arról, mi a legjobb számukra, és ez alapvetően nőgyűlölet.
További olvasnivaló	<p><i>Hírmédia:</i> Slate.com (2017). Why Are Trans Youth Clinics Seeing an Uptick in Trans Boys? https://slate.com/human-interest/2017/09/trans-youth-clinics-are-seeing-more-trans-boys-than-before-why.html.</p> <p>Advocate.com (2015). Op-ed: Trans Men Experience Far More Violence Than Most People Assume. https://www.advocate.com/commentary/2015/07/23/op-ed-trans-men-experience-far-more-violence-most-people-assume.</p> <p><i>Tudományos:</i> McDowell, M.J., Hughto, J.M.W. & Reisner, S.L. Risk and protective factors for mental health morbidity in a community sample of female-to-male trans-masculine adults (2019). BMC Psychiatry 19, 16. https://doi.org/10.1186/s12888-018-2008-0.</p> <p>Sabra L. Katz-Wise, Sari L. Reisner, Jaclyn White Hughto & Colton L. Keo-Meier (2016) Differences in Sexual Orientation Diversity and Sexual Fluidity in Attractions Among Gender Minority Adults in Massachusetts, The Journal of Sex Research, 53:1, 74-84, DOI: https://doi.org/10.1080/00224499.2014.1003028.</p>

Mit hallunk?	<p><i>Hirtelen fellépő nemi diszfória</i> (ROGD): A társadalmi nyomás oda vezet, hogy a fiatalok váratlanul meg akarják változtatni a nemüket, és ez a nyomás egyre terjed a fiatalok körében, hirtelen megnő azoknak a száma, akik előjel nélkül tranzíciót szeretnének.</p>
Hogyan válaszoljunk? Tények és beszédtemák	<ul style="list-style-type: none"> ● A társadalmi nyomás káros lehet. Senkit nem szabad semmire kényszeríteni. A társadalmi nyomás a nemi konformitás felé taszítja az embereket, és bünteti azokat az élményeket, amelyek kívül esnek a bináris normákon, nem pedig fordítva. A transz emberekkel szembeni diszkrimináció és erőszak olyan valóság, amelyet számos tanulmány és kiterjedt kutatás támaszt alá.⁵⁰ ● A <i>Hirtelen kialakuló nemi diszfória</i> (ROGD) egy 2016-ban keletkezett elmélet, amelyet széles körben kritizáltak és hiteltelenné tettek kutatási megközelítésének kirívó hibái miatt.⁵¹ ● A <i>Hirtelen kialakuló nemi diszfória</i> története: Egy 2018-ban megjelent cikkében Littman azt írta, hogy felfedezte a „nemi diszfória új típusát” – amely társadalmi nyomáson alapul, általában a születéskor nőnek regisztrált embereket érinti, és a szülők felfogásán alapul, amely gyermekeik előzetes figyelmeztetése nélkül jelenik meg. Az ötlet alapjául szolgáló tanulmány módszertanilag elfogult, olyannyira, hogy a PLOS One folyóirat helyesbítést nyomtatott, és elnézést kért a transzközöségtől az eredeti cikk közzétételéért. <p>Konkrétabban a tanulmány online szülősegítő csoportokat használt, ahol a szülők általános hozzáállása a transz gyermek támogatásának hiánya felé mutat. Megkérdezték a szülőket gyermekük nemi identitásáról. Ezt a hibát – konkrét adatok keresését olyan forrásból, amely csak egy nézetet biztosít – megerősítő torzításnak nevezik. Míg a kutatási eredmények és a módszertan megfelelnek egymásnak (például az eredmények a módszerek alapján értelmesek), Littman eredetileg egy új diagnosztikai kategória bizonyítékaként mutatta be az eredményeket, és itt válik különösen fontossá a torzítás. Az elfogult mintavételi stratégia a háromszögelésre vagy ellenőrzésre irányuló erőfeszítések nélkül nem használható a diagnosztikai vagy kezelési irányelvek kidolgozásának alapjául.</p> <p>Littman intézménye, a Bostoni Egyetem levette a tanulmánnyal kapcsolatos sajtóközleményét, és úgy döntött, hogy nem teszi nyilvánosan elérhetővé az anyagot, miután a fenti problémák napvilágra kerültek.</p>

50 A FRA II LGBTI Survey szerint (2020). Elérhető itt: https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer?locale=EN&dataSource=LGBTI&media=png&width=740&topic=3.+Violence+and+harassment&question=DEXindv1_2&answer=01--Yes&subset=AllSubset&subsetValue=0--All&superSubset=05--Trans-people&plot=heatMap&M2V=heatMap. EU-átlagban a transz minta 17 százaléka élt át fizikai vagy szexuális támadást transzsága miatt az elmúlt öt évben, és hatvan százalékuk számolt be arról, hogy az élet nyolc területén diszkriminálták a felmérést megelőző tizenkét hónapban.

https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer?locale=EN&dataSource=LGBTI&media=png&width=740&topic=2.+Discrimination&question=DEXover_discr&answer=01--Yes&subset=AllSubset&subsetValue=0--All&superSubset=05--Trans-people&plot=heatMap&M2V=heatMap.

51 WPATH Global Board of Directors (2018. szeptember 4.). WPATH Position on "Rapid-Onset Gender Dysphoria (ROGD)" (PDF)

https://www.wpath.org/media/cms/Documents/Public%20Policies/2018/9_Sept/WPATH%20Position%20on%20Rapid-Onset%20Gender%20Dysphoria_9-4-2018.pdf.

További
olvasnivaló

Tudományos:

Littman munkáltatója, Brown Egyetem:

„Updated: Brown statements on gender dysphoria study”. Expanded Brown University Statement – Tuesday, Sept. 5, 2018. News from Brown (Sajtóközlemény) (2019. március 19.). Providence, R.I.: Brown Egyetem. 2018. szeptember 5.

<https://www.brown.edu/news/2019-03-19/gender>.

Ashley, F. (2020) A critical commentary on ‘rapid-onset gender dysphoria’. SAGE journals. The Sociological Review.

<https://doi.org/10.1177/0038026120934693>.

Szakmai szervezet:

WPATH Global Board of Directors (4 September 2018). WPATH Position on „Rapid-Onset Gender Dysphoria (ROGD)” (PDF).

https://www.wpath.org/media/cms/Documents/Public%20Policies/2018/9_Sept/WPATH%20Position%20on%20Rapid-Onset%20Gender%20Dysphoria_9-4-2018.pdf.

